

אֶלְדָּנוֹת

הס"ד, ג' אלול רצ"ח

פרשת מטות

למדנו עבדת

יד. הוא עָפְבוּ עִמּוֹ לְשֹׁעָה אַרְכָּה וְהַשְׁמִיעַ בְּאָזְנוֹ שִׁיחַת מִסֵּר הַיּוֹרֶדֶת חֲדָרֵי בֶטָן. בִּינֵי לְבִינֵי הַתְּבַרֵּר כִּי לֹא הָיָה זֶה כְּמוֹבֶן הַחֲטָא הָרָאוּשׁוֹן שֶׁנִּכְשַׁל בּוֹ, וְכִי קָפָה שֶׁל חֲטָאִים קוֹדְמִים כָּבֵר תְּלוּיָה לּוֹ לְאוֹתוֹ בְּעַל הַבֵּית מֵאֲחֹרָיו, שֶׁכֵּן לֹא בָבַת רֹאשׁ נִהְפֹךְ אָדָם מֵאִיגָרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקָתָא וְנוֹחַת לְדִיּוֹטָה כֹּה תַחְתּוֹנָה. וְשִׁיחָתוֹ שֶׁל רַבִּי זֹשְׁבֵּן לֹא הָיְתָה לְרִיק. בְּלָבוֹ שֶׁל הָאִישׁ נִפְתָּחוּ שַׁעְרֵי תְשׁוּבָה לְרוּחָה וְכָל מְלָה שִׁיצָאָה מִפִּיו שֶׁל רַבִּי זֹשְׁבֵּן קִנְתָּה בְּקִרְבּוֹ שְׁבִיתָהּ וְחוֹלְלָה מֵהַפְּכָה לְטוֹבָה. עַד שֶׁנִּשְׁטַח רַבִּי זֹשְׁבֵּן אֶת הָעִיר הָיָה כָּבֵר אוֹתוֹ אָדָם בְּעַל תְּשׁוּבָה מְשֻׁלָּם וְכִי יָמִי לֹא חָדַל לְבָרֵךְ אֶת רַבִּי זֹשְׁבֵּן אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִרְדַּת שַׁחַת וְהַעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו ('צִנְתָּרוֹת הַזֹּהֵב' ח"ב פֶּרֶק כד).

אֶכֶן וְרָקִין מְעוֹטִין הוּא

פֶּעַם בְּגִשְׁת הַרְה"ק ה'אֲמֵרִי חֲיִים' מוֹיִזְנִץ זִיע"א לְתַקִּיעַת שׁוֹפָר, שָׁח וְאָמַר: הִנֵּה הַבַּעַל תִּפְלָה נִגַּשׁ לְתַבָּה לומר 'הַנִּנִּי הָעֵנִי מִמַּעַשׁ', וְאָמַר שֶׁם לְשׁוֹנוֹת כְּגוֹן 'כִּי חוֹטֵא וּפּוֹשֵׁעַ אֲנִי'. נִסָּה נָא לְגִשְׁת אֶתְּהָ אֵלָיו וְהִגֵּד לוֹ אוֹתוֹן הַלְשׁוֹנוֹת, מִה יִגִּיד עֲלֶיךָ, הֲאֵם לֹא יִכְעַס עֲלֶיךָ?

וּפְרַשׁ לָפִי זֶה אֶת הַפְּסוּק בְּפִרְשַׁת שִׁלַּח (בַּמִּדְבָּר יד ט) 'אֶךְ בָּה' אֶל תִּמְרָדוֹ', 'אֶךְ' רֹמֶז לְעֵנָה, 'אֶכֶן וְרָקִין מְעוֹטִין הוּא'. 'אֶךְ' אֲמַנְס צָרִיךְ לְהִיטֵב בְּעֵנָה, אֲבָל 'בָּה' אֶל תִּמְרָדוֹ' אֶל תִּשְׁתַּמְשׁוּ בְּעֵנָה כְּדִי לְמַד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא יֵאמַר אָדָם: לִי מִתֵּר לְהִיטֵב בְּחִבְרַת אִינְשֵׁי דְלָא מַעֲלִי כִי אֲנִי טוֹב מֵהֶם, וְכִדּוּמָה. וְעַל דֶּרֶךְ הַכְּתוּב 'כִּי הִלַּל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ' כְּפִירוּשׁוֹ שֶׁל הַרְה"ק הַרְבֵּי ר' זֹשְׁבֵּן זִיע"א, שֶׁהָרָשָׁע חָפֵץ לְבַצֵּעַ תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ וְעַל כֵּן עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ עֵנִי כֹהֵל כֵּן.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

בְּרַגְלֵיו קָרָא: עִם אֲרָצוֹת כְּזוֹ טָרָם שִׁמְעָתִי מְעוּדִי! אֲנִי עוֹד אֶלְמַד אֶת הַפְּרָנֶס לְקַח בַּל יִשְׁכַּח עַל הָאוֹרַח הַבוֹר וְהַנְּבִיעַר שֶׁשָּׁגַר אֵלָיו הוּא עוֹד יִתֵּן אֶת הַדִּין עַל כָּף.

מִשֶּׁן רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּשִׁרְוֹלוֹ שֶׁל הַמַּאֲרַח, וְאָמַר: הֲרָגֵנוּ נָא! יֵשׁ לִי גַם תְּרוּץ עַל הַקּוֹשִׁיָא אוֹלִי יֵיטֵב הוּא בְּעֵינֵיכֶם. לְאַחַר שֶׁנָּח קַמְעָה מוֹעֵפּוֹ, נָאוֹת הַמַּאֲרַח לְשִׁמְעַת אֶת הַתְּרוּץ שֶׁבִּפִּי הָאוֹרַח.

הַחֵל רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְשַׁטַּח אֶת תְּרוּצוֹ: הִלַּל הַזֶּקֶן הָיָה כִּידּוּעַ עֵנִי גָדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ בְּמִסְכַּת שִׁבְתָּ (לא.), וְהִנֵּה יִשְׁנֵם אֲנִישִׁים אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּלל אֵינֶם עֹנִים כָּלל וְעָקָר, וְשׁוֹמְרִים עַל כְּבוֹדָם מְכַל מִשְׁמֵר, אֲמַנְס בְּהִיגָעַם לִידֵי עֲבָרָה מוֹכֵנִים הֵם לְהַתְּבַחוֹת בְּתַכְלִית הַבּוֹי, לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמָם עַד עָפָר וְלִכְרוֹת אֶפֶילוֹ בְּרִית שְׁתַּפּוֹת עִם שְׁנֵי פוֹרְצִים נִכְרִים כְּדִי לְפַצֵּחַ בְּצוּתָא אֶת קֶפֶת הַקֹּהֶל וְלִגְבֹּב אֶת תְּכוֹלָתָה. הוּא שֶׁהַכְּתוּב אוֹמֵר 'כִּי הִלַּל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ', בְּבוֹא לְמַלֵּא אֶת תַּאֲוֹתוֹ הַשְׁפָּלָה נִהְפֹךְ הָרָשָׁע לְהִיטֵב עֲנוּתוֹ כֹּהֵל!

אֶךְ שִׁמְעַת בְּעַל הַבֵּית אֶת ה'תְּרוּץ', מִיד נִשְׁתַּנּוּ פְּנֵי כְּכֹרֶם. הוּא הָאִישׁ לְהִגֵּשׁ מִים אַחֲרוֹנִים וּמִהַר לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן. כֶּתֶם הַסְּעוּדָה, כְּאִשְׁרֵי נִפְרַד רַבִּי זֹשְׁבֵּן וַיֵּצֵא לְלֶכֶת אֶל עֶבֶר בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁם אָמַר הָיָה לָלוֹן עַל סִפְסָל בְּמִבְּרָאָה, יָצָא בְּעַל הַבֵּית חָרָשׁ בְּעִקְבוֹתָיו. בְּמִטּוֹתָא מִפֶּסֶם יְהוּדִי קְדוֹשׁ, לְחַשׁ בְּעַל הַבֵּית עַל אֲזֵנוֹ בַּחוּץ, מֵאֲחֹר וְנוֹכַחְתִּי לְדַעַת כִּי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִדְּבָרַת מִתּוֹן גְּרוּנְכֶם, מְבַטֵּיחַ אֲנִי בְּהוֹ צֶדֶק כִּי מִיד לְאַחַר הַשְּׁבִיתָ אֲשִׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה לְמִקּוּמָהּ, פְּרוּטָה לֹא תַעֲדָר, רַק הוֹאִילוּ נָא בְּטוֹבְכֶם לְבִלְתִּי גְלוּת אֶת הָרוֹז לְאִישׁ, יִשְׁאַר נָא הַסּוּד כְּמוֹס בְּחִבּוּיֶיכֶם לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים, וְכֵן יוֹדַע חֲלִילָה כִּי יְדֵי הָיְתָה בְּמַעַל הָיָה!

אֶךְ רַבִּי זֹשְׁבֵּן לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְהַפְטֹר בְּמַחִי

עֲנוּתוֹת הַפְּסוּלָה שֶׁל הָרָשָׁע

רְבוֹת וּמִגּוֹנוֹת הָיוּ הַדְּרָכִים בְּהוֹן הַשְׁתַּמֵּשׁ הַרְה"ק רַבִּי זֹשְׁבֵּן מְאִנִּיפּוֹלִי זִיע"א כְּדִי לְהַחֲזִיר יְהוּדִים, קְהִלִּים כִּיחִידִים, בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה. אֵינְסוֹף אֲמַצְעִים עֲמָדוֹ לְרִשְׁתּוֹ לְשֵׁם כָּף, נִפְלָאִים וְנִעְלִים כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ, לֹא רָאִי זֶה כְּרָאִי זֶה. תוֹף כְּדִי גְלוּתוֹ נִקְלַע פֶּעַם רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְעִיר זֹרָה בְּעָרֵב שְׁבִיתָ, בְּאִין לוֹ גּוֹאֵל וּמוֹדַע אֲשֶׁר יִזְמִינוּ לְשִׁבְתָּ שְׁבִיתָ בְּמַעוֹנוֹ. בְּדִלִית בְּרָרָה פְּנָה אֶל פְּרָנֶס הַקֹּהֶלָה אֲשֶׁר אַחֲרָי הָיָה מִתְקַף תִּפְקִידוֹ עַל הַכִּנְסַת הָאוֹרָחִים הַנִּקְלָעִים לְעִיר, וְהִלָּה הַפְּנָה אוֹתוֹ לְסַעַד עַל שִׁלְחָנוֹ שֶׁל אֶחָד מְבַעֲלֵי הַבָּתִּים דְּמִתָּא.

בְּמַהֲלָה סְעוּדַת הַשְּׁבִיתָ פְּנָה הַמַּאֲרַח אֶל רַבִּי זֹשְׁבֵּן וּבִקְשׁוֹ כִּי יִכְבַּד אֶת הַשְּׁלַחֵן בְּאִמְרֵת דְּבַר תּוֹרָה כְּנִהוּג. נִעְנָה רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּשִׁפְלוּת רוּחוֹ הַנּוֹדַעַת וְאָמַר: יְהוּדִי פְּשׁוּט אֲנִכִּי וְאִמְרֵת דְּבַר תּוֹרָה הִיא לְמַעַלָּה מִמְּדִרְגָּתִי. הַתְּקַצֵּף בְּעַל הַבֵּית וְקָרָא בְּזַעַף: חֲצַפְתּוֹ שֶׁל פְּרָנֶס! הִזְהַר הוֹהֲרֵתִי אוֹתוֹ זֶה כְּמָה, לְבַל יִשְׁגֵּר אֵלֵי אוֹרָחִים, כִּי אִם תִּלְמִידִי חֲכָמִים, וְהִנֵּה עֲמַד וְשָׁגַר אֵלֵי עִם הָאֶרֶץ כְּגוֹן זֶה. שְׁלֵם יִשְׁלַם בְּעַד כָּף!

אֶל בְּחִמְתְּכֶם, נִסָּה רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְהַרְגִּיעַ אֶת בְּעַל הַבֵּית הַזֶּה, הַפְּרָנֶס אֵינּוּ אֲשֵׁם מְאוּמָה, וְאִם תִּרְצוּ דּוֹקָא, אוֹכַל לְהַשְׁמִיעַ לָכֶם דְּבַר תּוֹרָה עַל פְּסוּק בְּתַהֲלִים, שֶׁכֵּן נוֹהֵג אֲנִי לומר תַּהֲלִים כְּפֶעַם בְּפֶעַם. קִנְחַת הַמַּאֲרַח אֶת הַזֶּה מִמַּצְחוֹ, הַתְּנַשֵּׁם וְהַתְּנַשֵּׁף בְּכַבְדוֹת, וְהוֹאִיל לְהִטּוֹת אֲזֵנוֹ לְשִׁמְעַת אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה שֶׁבִּפִּי הָאוֹרַח.

פִּתַּח רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּמִזְמוֹר י' בְּסִפְר תַּהֲלִים נֶאֱמַר 'כִּי הִלַּל רָשָׁע', וְהוּא פְּלֵא גָדוֹל, שֶׁהָרִי בְּגִמְרָא מְזַכֵּר 'הִלַּל' בְּתוֹר צִדִּיק גָּדוֹל וְנִשְׁגָּב. כְּשִׁמְעַת בְּעַל הַבֵּית אֶת ה'קוֹשִׁיָא' קָפֵץ מִמְּקוֹמוֹ כְּנִשְׁוֹף נִחַשׁ, וְתוֹף שֶׁהוּא רוֹקַע

חידון אֶלְדָּנוֹת - נושא פרסים איזה פסוק בפרשתנו מתחיל ומסתיים באותן שלוש מלים?

פתרון החידה - פרשת ויקהל:

ש. מהם שני הפריטים המרובעים במשכן המוזכרים בפרשתנו?
ת. מזבח הזהב (שמות לו כה), מזבח הנחושת (לח א).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת ויקהל:
ה' עקיבא הולצמן מבית שמש.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים
הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה
על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני
למספר פקס: 077-470-26-81
או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

